

MAŁGORZATA KAMOLA-CIEŚLIK
Szczecin

**PROGRAMY GOSPODARCZE KANDYDATÓW
NA URZĄD PREZYDENTA MIASTA SZCZECIN W 2010 ROKU**

15 września 2010 r. prezes Rady Ministrów Donald Tusk ogłosił datę wyborów samorządowych. Wybory na prezydentów miast, burmistrzów i wójtów oraz do rad gmin, rad powiatowych i sejmików województw zaplanowano na 21 listopada¹. Druga tura wyborów miała się odbyć dwa tygodnie później². Terminy czynności wyborczych określono w kalendarzu wyborczym opublikowanym w załączniku do rozporządzenia premiera w sprawie wyborów³. Donald Tusk, ogłaszając termin wyborów samorządowych, powiedział, iż *frekwencja w tych wyborach nie będzie mniejsza niż w ostatnich wyborach czy to prezydenckich, czy to parlamentarnych. Biorąc pod uwagę autorytet, jakim cieszą się przynajmniej niektórzy samorządowcy, wyniki, jakie otrzymują niektórzy prezydenci, wójtowie*

¹ Prezes RM, zgodnie z ordynacją wyborczą do rad gmin, powiatów i sejmików województw, wyznacza datę wyborów samorządowych nie później niż na 30 dni przed upływem kadencji rad. Data wyborów zostaje wyznaczona na dzień wolny od pracy, przypadający w ciągu 60 dni po upływie kadencji rad. *Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 28 sierpnia 2003 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw*, zał. do „Dziennik Ustaw” (dalej DzU) 2003, nr 159, poz. 1547; „Dziennik Gazeta Prawna”, 16.09.2010.

² DzU 2003, nr 159, poz. 1547.

³ *Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 września 2010 r. w sprawie zarządzenia wyborów do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw, Rady m. st. Warszawy i rad dzielnic m. st. Warszawy oraz wyborów wójtów, burmistrzów i prezydentów miast*, zał. DzU 2010, nr 171, poz. 1151.

*pokazują, że zaufanie do polityki stosunkowo najłatwiej zbudować na poziomie samorządu w Polsce*⁴.

Celem niniejszego artykułu jest ukazanie założeń programów gospodarczych kandydatów na Urząd Prezydenta Miasta Szczecin w 2010 r. Przedstawiono różnice i podobieństwa programów gospodarczych kandydatów. Starano się odpowiedzieć na pytanie, które z założeń programowych w zakresie polityki gospodarczej kandydatów były priorytetowe i czy mogły się przyczynić do zwiększenia ich elektoratu. W badaniach zastosowano metodę komparatywną, która pozwoliła ukazać podobieństwa i różnice w programach pretendentów do stanowiska prezydenta miasta Szczecin.

Zgodnie z kalendarzem wyborczym o północy 27 października 2010 r. upływał termin zgłaszania gminnym komisjom wyborczym kandydatów na prezydentów miast, wójtów i burmistrzów⁵. Miejska Komisja Wyborcza w Szczecinie zrejstrowała siedmiu kandydatów na prezydenta Szczecina⁶.

Jako pierwsza na liście znajdowała się bezpartyjna **Małgorzata Jacyna-Witt** (lat 54) – ekonomistka, absolwentka Politechniki Szczecińskiej, prowadząca firmę⁷. W latach 2002–2006 była radną Szczecina, reprezentując Klub „Od Nowa”. W roku 2006 została wybrana z listy Prawa i Sprawiedliwości (PiS)⁸ do sejmiku wojewódzkiego. W trakcie pełnienia obowiązków radnej była krytyczna wobec prezydentów Szczecina – Mariana Jurczyka i Piotra Krzystka, oraz marszałka województwa Władysława Husejki. W roku 2010 wzięła udział w wyborach na prezydenta z własnego komitetu wyborczego. Jej hasło brzmiało: *Prezydent dla ludzi*. Podczas konferencji prasowej Jacyna-Witt oświadczyła, że będzie *prezydentem uczciwym, pracowitym i lojalnym w stosunku do mieszkańców*

⁴ <http://wiadomości.wp.pl/htm?wid=12670227...> (26.12.2010).

⁵ „Kurier Szczeciński”, 14.09.2006.

⁶ „Głos Szczeciński”, 28.10.2010; „Gazeta Wyborcza. Szczecin”, 29.10.2010; http://bip.um.szczecin.pl/umszczecinbip/chapter_50576.asp?soid=772F685C4866489... (31.12.2010).

⁷ W latach 90. była menedżerem w dużych firmach, a następnie współzałożycielką spółek budowlanych. <http://www.jacyna-witt.pl/index.php?m=blog&bm=8&bpm=0&blog=4521g=1...> (31.12.2010).

⁸ M. Jacyna-Witt nie należała do PiS, ale w 2010 r. w wyborach na Urząd Prezydenta Miasta Szczecin starała się uzyskać poparcie tego ugrupowania. Brak porozumienia kandydatki z liderem PiS w regionie, Joachimem Brudzińskim, spowodował, iż partia ta w wyborach prezydenckich poparła Krzysztofa Zarembe. Przyczyną braku współpracy między M. Jacyną-Witt a PiS była idea stworzenia przez kandydatkę komitetu wyborczego, który byłby reprezentowany przez ludzi niezależnych, pochodzących ze środowisk lokalnych, a nie związanych z PiS. „Głos Szczeciński”, 29.10.2010.

[...]. *Dosyć afer! Dosyć powiązań polityków z cwaniakami!* [...] *Jestem w takiej sytuacji życiowej i materialnej, która nie zmusza mnie do szukania w polityce źródła utrzymania. Margaret Thatcher powiedziała: „Państwo powinno być służką, a nie panem”.* Dla mnie polityka to służenie ludziom, a nie pomysł na wygodne życie⁹. Znakiem rozpoznawczym jej kampanii był kolor magenta, widoczny na bilbordach i ulotkach¹⁰. Kandydatka, chcąc zwrócić na siebie uwagę wyborców, występowała również w szaliku w tym kolorze.

11 października Małgorzata Jacyna-Witt przedstawiła program wyborczy pod nazwą *Program dla Szczecina*. Został on podzielony na trzy części. Pierwszą zatytułowano *Praca dla mieszkańców*, drugą – *Miasto dla ludzi*, a ostatnią – *Metropolia Szczecin*¹¹. Celem realizacji postulatów programowych było stworzenie warunków do rozwoju gospodarczego miasta. Zdaniem niezależnej kandydatki brak efektywnej polityki ekonomicznej dotychczasowych prezydentów Szczecina był zasadniczą przyczyną jego wyludnienia. Zjawisko migracji dotyczy ludzi młodych, którzy wyjeżdżają z miasta w poszukiwaniu zatrudnienia¹². Stąd program gospodarczy był kluczowy dla programu wyborczego Jacyny-Witt. Jego podstawowym założeniem było aktywne wspieranie tworzenia i utrzymania miejsc pracy w produkcji, usługach i turystyce. Realizacja tego zadania – według Jacyny-Witt – wymusza aktywną postawę prezydenta miasta, który powinien pozyskiwać obcy kapitał do odbudowy przemysłu na terenach portu i nadbrzeżach, wspierając m.in. powstawanie zakładów o charakterze montowni, składni lub chłodni¹³. Innym rozwiązaniem mającym na celu pozyskanie miejsc pracy było stworzenie punktów handlowych na placach Orła Białego oraz Katedralnym i wsparcie lokalnych przedsiębiorców. Jacyna-Witt w swoim programie wyborczym poparła ideę Komitetu Społecznego Żeglarski Szczecin¹⁴. „Aleja żeglarzy”

⁹ Tamże, 8.10.2010; „Gazeta Wyborcza. Szczecin”, 8.10.2010.

¹⁰ „Kurier Szczeciński”, 12.11.2010.

¹¹ „Gazeta Wyborcza. Szczecin”, 12.10.2010.

¹² Tamże.

¹³ Tamże, 19.11.2011; <http://www.Jacyna-witt.pl/index.php?m=13&1g=1...> (20.12.2010).

¹⁴ W roku 2009 Komitet Społeczny Żeglarski Szczecin zainicjował działania zmierzające do powstania projektu „alei żeglarzy”. Komitet zlecił architektom wykonanie wizualizacji alei, która miała zostać zlokalizowana w górnej części Wałów Chrobrego i w dolnej ich części bezpośrednio przylegającej do nabrzeża Kapitańskiego. W górnej części tarasów planowano powstanie deptaku, na którym miały się znaleźć posągi sławnych szczecińskich żeglarzy (m.in. Konstantego Maciejewicza), a także tablice opisujące rejsy oraz miniatury jachtów. Pomiędzy rotundami – przed Muzeum Narodowym – zaprojektowano ciąg niewielkich fontann. Przebudowa podnóża Wałów Chrobrego miała polegać na powstaniu wejścia do łodzi i jachtów cumujących przy nabrze-

na Wałach Chrobrego oraz Muzeum Morskie na Łasztowi miałyby służyć jako miejsca rekreacyjne dla mieszkańców i turystów. Zmiana wizerunku Szczecina obejmowała przede wszystkim rozwój Śródmieścia – budowę na tym terenie centrum konferencyjno-wystawienniczego. Realizacja tego projektu dałaby możliwość rozwoju prywatnych firm z branż gastronomicznej, hotelarskiej, turystycznej, poligraficznej. W opinii niezależnej kandydatki *takie centrum sprowadzi do nas bogatych ludzi, którzy będą zostawiali w Szczecinie pieniądze*¹⁵. Jacyna-Witt planowała cykliczne organizowanie regat żeglarskich, nie rezygnując ze starań o organizację The Tall Ships' Races, oraz wybudowanie miejskiego portu jachtowego na Wyspie Grodzkiej czy przystani wodnych na Odrze i Międzyodrzu¹⁶.

W ramach postulatu *Miasto dla ludzi* program Jacyny-Witt zakładał m.in. poprawę nawierzchni dróg, budowę kolei miejskiej, ograniczenie Strefy Płatnego Parkowania (SPP) do niezbędnego minimum, dostosowanie połączeń komunikacyjnych do potrzeb mieszkańców, wsparcie finansowe i organizacyjne remontów kamienic, wzniesienie nowego stadionu piłkarskiego, przyspieszenie sprzedaży mieszkań i lokali dotychczasowym najemcom oraz przekształcanie użytkownika wieczystego we własność¹⁷.

W ostatniej części programu, *Metropolia Szczecin*, zostały wymienione zadania mające służyć promocji miasta jako silnego ośrodka w regionie. Do najważniejszych zaliczono współpracę inwestycyjną między Szczecinem a Berlinem oraz umiejętne wykorzystanie środków unijnych¹⁸.

Program wyborczy Małgorzaty Jacyny-Witt obejmował 62 postulaty, których realizacja w istotny sposób przyczyniłaby się do rozwoju miasta. W trakcie kampanii wyborczej kandydatka starała się zaprezentować wyborcom sposób wdrażania ich w życie. Zwracała uwagę na morski charakter miasta, który powinien być wykorzystywany przez prezydenta. Zdaniem Jacyny-Witt należy

żu. Komitet Społeczny Żeglarski Szczecin, skupiający środowisko żeglarzy, był również twórcą idei Muzeum Morskiego na Łasztowi. W lutym 2010 r. została podpisana umowa przedwstępna przekazania marszałkowi województwa zachodniopomorskiego przez prezydenta miasta Szczecin w dzierżawę działki pod budowę Muzeum Morskiego na Łasztowi. http://www.naszemiasto.stetinum.pl/pl/druk/wiadomosci/nasze_miasto/_Muzeum_M... (21.12.2010).

¹⁵ „Gazeta Wyborcza. Szczecin”, 6–7.11.2010.

¹⁶ Tamże, 13–14.11.2010.

¹⁷ <http://www.jacyna-witt.pl/index.php?m=13&lg=1...> (20.12.2010).

¹⁸ Tamże.

Szczecinowi przywrócić status miasta produkcyjnego, a nie tylko usługowego¹⁹. Rozwój i aktywność rosyjskich i ukraińskich przedsiębiorstw działających na terenie Szczecina należy wykorzystać jako pomost między wschodnią a zachodnią Europą. W ocenie niezależnej kandydatki pozyskanie zagranicznych i polskich inwestorów byłoby możliwe dzięki wydzierżawieniu terenów Stoczni Szczecińskiej Nowa Sp. z o.o. oraz portu firmom zajmującym się m.in. składowaniem, logistyką, przeładunkiem.

Szczecińska radna zobowiązała się, że jeśli zostanie prezydentem, zmieni wygląd miejskich ulic i placów. Skrytykowała prezydenturę Piotra Krzystka, w trakcie której nie podjęto działań służących poprawie stanu nawierzchni ulic. Za zdewastowane kamienice w centrum miasta obwiniła Szczecińskie Centrum Renowacji (SCR). Z tego też powodu opowiedziała się za likwidacją SCR i sprzedażą mieszkań, które mu podlegają. Na spotkaniu z dziennikarzami, które odbyło się na tle zniszczonych kamienic, kandydatka, oceniając działalność SCR, powiedziała: *Wygląda to jak po bombie atomowej. A przecież to ściśle centrum Szczecina. Ten przykry widok jest efektem działalności Szczecińskiego Centrum Renowacji. [...] Jeśli przejdziemy się po mieście, zobaczymy wiele pięknych kamienic odnowionych przez wspólnoty mieszkaniowe. Coś, co potrafią zrobić zwykli mieszkańcy, nie wychodzi urzędnikom²⁰.*

Kandydatem, który miał szanse wygrać wybory prezydenckie w Szczecinie, był urzędujący prezydent miasta, **Piotr Krzystek** (lat 37) – radca prawny, absolwent Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego (US). Od maja do grudnia 1998 r. pełnił funkcję zastępcy dyrektora Wydziału Zdrowia Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie. W latach 1999–2002 był dyrektorem generalnym Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego²¹. W roku 2002 objął stanowisko zastępcy prezydenta Szczecina i pozostawał na nim przez dwa lata. Do jego obowiązków należało prowadzenie polityki mieszkaniowej oraz gospodarowanie mieniem komunalnym. W roku 2006, popierany przez Platformę Oby-

¹⁹ „Gazeta Wyborcza. Szczecin”, 12.10.2010.

²⁰ „Kurier Szczeciński”, 29.10.2010.

²¹ Pełniąc tę funkcję, przyczynił się do uzyskania przez Urząd Wojewódzki wyróżnienia w konkursie „Najbardziej przyjazny urząd administracji rządowej w roku 2001”. W tym samym czasie koordynował prace związane z realizacją *Programu rozwoju instytucjonalnego w Zachodniopomorskim Urzędzie Wojewódzkim*. http://piotrkrzystek.com/index.php?option=com_content&view=category&layout=blo (15.12.2010).

watelską (PO), został wybrany na Urząd Prezydenta Miasta Szczecin²². Miesiąc po wyborach wstąpił do partii²³. We wrześniu 2010 r. Rada Regionu Zachodniopomorskiego PO podjęła decyzję, iż w wyborach prezydenckich nie udzieli poparcia obecnemu prezydentowi miasta²⁴. Kandydatem PO został Arkadiusz Litwiński. W wyborach samorządowych w 2010 r. Piotr Krzystek ubiegał się o reelekcję z własnego komitetu wyborczego²⁵, zawieszając członkostwo w partii, a następnie z niego zrezygnował. Kandydat prowadził kampanię pod hasłem *Szczecin dla pokoleń*²⁶.

Rozwój gospodarczy miasta był kluczowym postulatem programu wyborczego *Kontrakt dla Szczecina*. Zgodnie z tym dokumentem zadaniami prezydenta miały być wspieranie rozwoju oraz inspirowanie nowej siły gospodarczej Szczecina²⁷.

Piotr Krzystek przedstawił wyborcom program, w którym zajął się następującymi punktami: *więcej inwestycji i inwestorów, rewitalizacja miasta, kultura,*

²² M. Kamola-Cieślik, *Aspekt ekonomiczny w programach wyborczych kandydatów na Urząd Prezydenta Miasta Szczecin w 2006 roku*, „Przegląd Zachodniopomorski” 2008, z. 1, s. 7.

²³ „Głos Szczeciński”, 5.11.2010.

²⁴ P. Krzystek oraz A. Litwiński zabiegali o uzyskanie rekomendacji PO w wyborach samorządowych. W lipcu 2010 r. odbyły się prawyborzy partii, w wyniku których wyłoniono kandydata na prezydenta Szczecina. W wyborach uczestniczyli poseł A. Litwiński oraz radna Urszula Pańska. Litwiński uzyskał 164 głosy, kontrkandydatkę poparło 62 członków szczecińskiej PO. Krzystek zrezygnował z uczestnictwa w partyjnych prawyborach, zwycięstwo w nich nie oznaczało bowiem rekomendacji partii w wyborach. Kandydata na prezydenta Szczecina musiały zaakceptować władze powiatowe, a następnie regionalne partii. Zgodnie z decyzją Rady Regionu Zachodniopomorskiego innym sposobem wyłonienia kandydata partii na prezydenta Szczecina było zgłoszenie go przez co najmniej stu członków szczecińskiej PO. Z tej możliwości skorzystał P. Krzystek. Kilka dni przed spotkaniem rady część członków partii wycofała jednak swoje poparcie dla niego. Byli to m.in. Renata Zaremba, Jan Pośluszny, Paweł Gzyl. Tym samym Krzystek stracił wymagane przez partyjny regulamin głosy poparcia. Zdaniem szefa zachodniopomorskiej PO Stanisława Gawłowskiego brak poparcia dla Krzystka wynikał z braku współpracy między dotychczasowym prezydentem Szczecina a partią. 18 września 2010 r. Rada Regionu poparła kandydaturę Litwińskiego na prezydenta miasta. Stanowisko PO w sprawie wyboru kandydata na prezydenta Szczecina P. Krzystek skomentował następująco: *Polityka kieruje się swoimi prawami i tylko w takich kategoriach chce to odczytywać. Platforma Obywatelska nie miała szansy zapoznać się z moim programem. [...] Jestem otwarty na każdą formę współpracy, moja kolejna kadencja powinna być przykładem lepszej kooperacji pomiędzy siłami politycznymi i społecznymi*. Cyt. za: „Kurier Szczeciński”, 14.07 i 20.09.2010; „Gazeta Wyborcza. Szczecin”, 18–19, 21, 24.09.2010.

²⁵ „Gazeta Wyborcza. Szczecin”, 23.09.2010.

²⁶ „Kurier Szczeciński”, 30.09.2010.

²⁷ http://www.krzystek.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=359&Itemid=... (17.12.2012).

*turystyka i sport, ekologiczne miasto oraz współpraca transgraniczna*²⁸. Stano-
wiły one kontynuację decyzji podjętych przez prezydenta w kończącej się kade-
ncji.

Do każdego punktu dołączony był spis zadań, jakie planowano zrealizować w kolejnej kadencji. Z uwagi na funkcję pełnioną przez Krzystka niektóre z nich były wdrażane w życie – np. opracowanie planów zagospodarowania przestrzen-
nego, rozwój zaplecza naukowego, pozyskanie oraz stworzenie warunków do po-
dejmowania działalności przez firmy. Urzędujący prezydent stwierdził, że *przez
cztery lata trwania jego kadencji stworzone zostały podstawy do przyciągnięcia
dużej liczby inwestorów oraz rozwoju turystyki*²⁹. Czynniki wpływającymi
na rozwój konkurencyjności miasta były *kadra, czysta sytuacja finansowa, plany
zagospodarowania*³⁰.

Piotr Krzystek w programie gospodarczym zakładał rozwój infrastruktury
drogowej. Realizacja tego postulatu miała polegać m.in. na ewentualnym usu-
waniu ruchu tranzytowego z miasta, wymianie nawierzchni dróg i ich przebu-
dowie³¹, stworzeniu dodatkowych miejsc parkingowych³² i „buspasów” (pasów
przeznaczonych wyłącznie dla autobusów), budowie ścieżek rowerowych, mo-
dernizacji dotychczasowych połączeń komunikacji tramwajowej i autobusowej,
dokończeniu budowy obwodnicy śródmiejskiej. W programie wyborczym prze-
widywano również stworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości lokal-
nej oraz pozyskiwania polskich i zagranicznych inwestorów. Realizacja tego po-
stulatu miała polegać na lepszej współpracy ze szczecińskimi przedsiębiorcami
i ich organizacjami oraz z Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów (COiE),
Polską Agencją Informacji i Inwestycji Zagranicznych (PAiIZ). *Kontrakt dla
Szczecina* przewidywał również rewitalizację miasta przez odnowę fasad, ele-
wacji budynków, które miały pełnić funkcje kulturalne i rekreacyjne, co było
kontynuacją inwestycji podjętych już wcześniej przez Krzystka. W programie
zostały wymienione zmodernizowane ulice, place i nowe obiekty, dzięki którym
wizerunek miasta w ostatnich czterech latach uległ zmianie. Na liście tej znalazły

²⁸ „Gazeta Wyborcza. Szczecin”, 20.09.2010.

²⁹ Tamże.

³⁰ „Kurier Szczeciński”, 20.09.2010.

³¹ Rozwój infrastruktury drogowej dotyczył ulic: Struga, Arkońskiej, Niemierzyńskiej. http://www.krzystek.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=359&Itemid=... (17.12.2010).

³² Przebudowany miał zostać m.in. system parkingowy przy szpitalach na ulicach: Lubelskiej, Strzałkowskiej, Arkońskiej. Tamże.

się: skwer Janiny Szczerskiej przy pl. Kościuszki, basen olimpijski, nowa siedziba Teatru Lalek Pleciuga, Muzeum Techniki i Komunikacji, biurowiec Oxygen.

W programie wyborczym Piotra Krzystka zwrócono uwagę na zależności istniejące między działalnością kulturalną, turystyczną i sportową a stanem rozwoju gospodarczego miasta³³. Rozwój wymienionych dziedzin spowodowałby zwiększenie popytu na usługi m.in. w handlu, gastronomii, transporcie. Plan gospodarczy Szczecina przedstawiony przez Krzystka przewidywał więc budowę nowej filharmonii, muzeum sztuki współczesnej, basenów dla dzieci i młodzieży, rozwój infrastruktury żeglarskiej na Śródnadrzu (Łasztownia, Wyspa Grodzka) oraz modernizację kąpieliska Arkonka i stadionu piłkarskiego przy ul. Twardowskiego. Urzędujący prezydent zobowiązał się do partycypowania w opracowywaniu planów nowego stadionu piłkarskiego po zakończeniu budowy innych obiektów sportowych³⁴. Krzystek stwierdził: *Nie stać Szczecina, aby równolegle budować kilka dużych i drogich obiektów sportowych. Dlatego teraz powinniśmy dokonać niezbędnej modernizacji stadionu przy ul. Twardowskiego, a do budowy nowego przystąpić wtedy, gdy miasto będzie na ten projekt stać*³⁵.

Istotna dla rozwoju gospodarczego Szczecina miała być współpraca z innymi miastami, m.in. z Malmö i Ystad. Szczecin miał się stać największym miastem portowym na polskim wybrzeżu, co nie byłoby bez znaczenia dla obywateli państw skandynawskich³⁶. Program wyborczy Krzystka w zakresie gospodarczym nawiązywał do decyzji, jakie zostały przez niego podjęte w ostatnich czterech latach i potrzeby ich kontynuowania.

Rada Regionu Zachodniopomorskiego PO dość długo nie mogła podjąć decyzji o wyborze kandydata na Urząd Prezydenta Miasta Szczecin. Ostatecznie kandydatem partii został **Arkadiusz Litwiński** (40 lat) – prawnik, absolwent US oraz studium podyplomowego w Zachodniopomorskiej Szkole Biznesu i Fachhochschule Dortmund³⁷, założyciel Stowarzyszenia Absolwentów Uniwersytetu Szczecińskiego, Stowarzyszenia Orkiestra Jazzowa, Stowarzyszenia na rzecz Rewitalizacji Zabytków Sakralnych KATEDRA³⁸. W latach 1998–2002

³³ Tamże.

³⁴ Dotyczyło to hali widowiskowo-sportowej czy aquaparku. Tamże.

³⁵ „Głos Szczeciński”, 5.11.2010.

³⁶ Tamże, 30.10–1.11.2010.

³⁷ „Gazeta Wyborcza. Szczecin”, 8.10.2010.

³⁸ http://www.litwinski.com.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=2&I... (18.12.2010).

był radnym Rady Miasta Szczecin, pełniąc jednocześnie funkcję jej wiceprzewodniczącego oraz przewodniczącego Klubu Radnych PO. W następnej kadencji przewodniczył Klubowi Radnych PO i PiS³⁹. Poseł na Sejm RP V i VI kadencji. Od roku 2007 wiceprzewodniczący Sejmowej Komisji Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych i Leśnych oraz członek Sejmowej Komisji Infrastruktury⁴⁰. W roku 2010 ubiegał się o Urząd Prezydenta Miasta Szczecin pod hasłem *Praca dla Szczecinian*⁴¹.

Zapewnienie miejsc pracy mieszkańcom Szczecina oraz gmin ościennych było priorytetowym celem programu gospodarczego kandydata PO. W związku z tym planowano pozyskać nowych inwestorów, a także powołać Agencję Rozwoju Metropolitalnego (ARM)⁴². Jej zadaniem miało być przygotowywanie *kompleksowych ofert inwestycyjnych, współpraca z uczelniami, szkołami zawodowymi, w tym kreowanie odpowiednich kierunków uczelni pod konkretnych inwestorów bądź branż. Agencja będzie się także zajmowała wieloletnią opieką nad inwestorami po zakończeniu inwestycji po to, aby stworzyć im odpowiednie warunki do dalszego rozwoju i rozbudowy*⁴³. Założono również uruchomienie w Urzędzie Miasta Szczecin Biura Obsługi Biznesu (BOB), które miałyby monitorować sprawy przedsiębiorców w magistracie. W celu zachęcenia inwestorów do tworzenia nowych miejsc pracy planowano zapewnić jasność i przejrzystość procedur sprzedaży i dzierżawy gruntów oraz przygotować plany zagospodarowania przestrzennego. Poseł na Sejm RP Arkadiusz Litwiński, obiecując wyborcom miejsca pracy, zarzucił urzędującemu prezydentowi lekceważenie inwestorów oraz brak działań m.in. w zakresie wykorzystania terenów po Fabryce Kabli Załom⁴⁴. Jednocześnie odniósł się krytycznie do braku współpracy ze strony Piotra Krzystka z mieszkańcami Szczecina. Litwiński zadeklarował, iż jeśli zostanie prezydentem, będzie się spotykał z mieszkańcami Szczecina na osiedlowych dyżurach prezydenckich. *Prezydent jest pracownikiem wszystkich Szczecinian, niezależnie od ich światopoglądu, poglądów politycznych i statusu materialnego. Będę na bieżąco konsultował społeczne swoje plany i ich realizację. W tym celu*

³⁹ Tamże.

⁴⁰ Tamże.

⁴¹ „Głos Szczeciński”, 15.10.2010.

⁴² Tamże, 5.11.2010.

⁴³ http://www.litwinski.com.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=94&I... (19.12.2010).

⁴⁴ „Głos Szczeciński”, 15.10 i 5.11.2010.

wspólnie ze szczecińskimi uczelniami wyższymi uruchomimy Barometr Opinii Szczecinian. Będzie on służył do poznawania opinii mieszkańców o problemach miasta oraz będzie badał ocenę sposobu ich rozwiązywania⁴⁵.

Kandydat PO dużo uwagi poświęcił nie tylko rynkowi pracy, ale również problemom komunikacyjnym miasta. Zapowiedział, że do roku 2015 zwiększy o 30% udział transportu zbiorowego w przewozach miejskich. Przedstawił priorytetowe inwestycje w zakresie infrastruktury drogowej, które zamierzał zrealizować podczas swojej prezydentury. Zaliczył do nich m.in. uruchomienie szybkiej kolei miejskiej⁴⁶ na trasie Prawobrzeże–Police, budowę zachodniej obwodnicy Szczecina wraz z przeprawą przez Odrę, obwodnicy śródmiejskiej i dworca autobusowego z centrum handlowo-usługowym, rozbudowę sieci komunikacji tramwajowej, poprawę nawierzchni drogowych. W programie wyborczym uwzględniono również ograniczenie zasięgu SPP oraz wprowadzenie w niej darmowego kwadransa postoju⁴⁷.

Zapowiedziana przez Litwińskiego inwestycja dotycząca infrastruktury drogowej nie była jedyną, jaką zamierzał zrealizować w trakcie swojej prezydentury. W swoim programie zakładał również wybudowanie stadionu piłkarskiego o wielofunkcyjnym charakterze⁴⁸. W listopadzie 2010 r., podczas spotkania z kibicami Morskiego Klubu Sportowego Pogoń Szczecin, podpisał deklarację następującej treści: *Ja niżej podpisany, Arkadiusz Litwiński, uroczysto oświadczam wszystkim tym, których marzeniem jest nowy piłkarski stadion w Szczecinie, że jeśli zostaną wybrani na urząd prezydenta Szczecina, doprowadzę do realizacji lub co najmniej znacznego zaawansowania budowy tego projektu w czasie mojej kadencji. Jednocześnie brak powodzenia w tym dziele skutkować będzie moją nieodwołalną decyzją o rezygnacji z kandydowania na urząd prezydenta Szcze-*

⁴⁵ Tamże, 16–17.10.2010; „Gazeta Wyborcza. Szczecin”, 16–17.10.2010.

⁴⁶ Szybka kolej miejska miała powstać na bazie dotychczasowych instytucji, bez nakładów inwestycyjnych w tabor, przy istniejącej linii kolejowej do północnych dzielnic miasta. W opinii A. Litwińskiego nakłady na uruchomienie kolei miały być związane z modernizacją linii kolejowej i peronów. Realizacja tego projektu była możliwa dzięki współpracy prezydenta miasta z Samorządem Województwa Zachodniopomorskiego oraz spółką Przewozy Regionalne. „Kurier Szczeciński”, 4.11.2010; „Gazeta Wyborcza. Szczecin”, 12.11.2010.

⁴⁷ „Gazeta Wyborcza. Szczecin”, 21.10.2010.

⁴⁸ http://www.litwinski.com.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=94&I... (18.12.2010).

*cina podczas następnych wyborów*⁴⁹. Jednocześnie skrytykował urzędującego prezydenta Szczecina za brak decyzji, a tym samym – niedotrzymanie obietnicy wyborczej z 2006 r., dotyczącej budowy stadionu⁵⁰.

Podczas kampanii wyborczej Litwiński podkreślał istotną rolę w rozwoju regionu przedsiębiorstw państwowych związanych z gospodarką morską. Obiecał pomoc Zarządowi Morskich Portów Szczecin i Świnoujście SA (ZMPSiŚ) w sprawie likwidacji odpadów cynkowych, a także pogłębienia toru wodnego Szczecin–Świnoujście⁵¹. W trakcie kampanii interweniował u premiera rządu Donalda Tuska w sprawie przekształcenia Polskiej Żeglugi Morskiej (PŻM)⁵² w spółkę prawa handlowego. Prezes ZMPSiŚ Jarosław Siergiej i dyrektor PŻM Paweł Szykaruk ocenili współpracę z A. Litwińskim jako korzystną dla rozwoju szczecińskiego portu i armatora. P. Szykaruk stwierdził: *Zawsze mogliśmy liczyć na pomoc i wsparcie Arkadiusza Litwińskiego. Wierzę, że będzie tak samo, gdy zostanie prezydentem Szczecina*⁵³. Podobnie wypowiadał się o kandydacie na prezydenta J. Siergieju⁵⁴. W trakcie kampanii Litwiński wykazywał duże zaangażowanie w sprawy społeczne, na co zwrócili uwagę nie tylko prezes ZMPSiŚ i dyrektor PŻM, ale także politycy PO, którzy udzielili mu poparcia. Byli to m.in. marszałek Sejmu RP Grzegorz Schetyna⁵⁵, minister spraw zagranicznych Radosław Sikorski, unijny komisarz ds. budżetu Janusz Lewandowski⁵⁶.

⁴⁹ Stadion piłkarski miał pomieścić ok. 30 tys. kibiców i być przystosowany do rozgrywania meczów i organizowania imprez masowych o charakterze kulturalnym, rekreacyjnym. Tamże (29.11.2010).

⁵⁰ „Głos Szczeciński”, 29.10.2010.

⁵¹ „Gazeta Wyborcza. Szczecin”, 27.10.2010.

⁵² 2 listopada 2010 r. Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy o zasadach wykonywania niektórych uprawnień przez ministra skarbu. Dokument ten przewidywał m.in. likwidację PŻM, gdyby do 1 stycznia 2013 r. przedsiębiorstwo nie zostało skomercjalizowane. Rada pracownicza oraz związki zawodowe polskiego armatora uważały, iż przyjęcie przez parlament rządowego projektu ustawy może doprowadzić do zagrożenia utraty 4000 miejsc pracy w przedsiębiorstwie oraz kilkunastu tysięcy miejsc pracy u kontrahentów. Podobne stanowisko w tej sprawie reprezentował poseł na Sejm RP A. Litwiński. W listopadzie 2010 r. napisał on list do premiera Tuska w sprawie podważenia zasadności projektu ustawy nakładającej obowiązek przekształcenia PŻM w spółkę prawa handlowego. „Dziennik Bałtycki”, 25.11.2010.

⁵³ http://www.litwinski.com.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=179:d... (15.12.2010).

⁵⁴ „Gazeta Wyborcza. Szczecin”, 27.10.2010.

⁵⁵ Tamże, 15.11.2010.

⁵⁶ „Głos Szczeciński”, 8.11.2010.

Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL) w wyborach na prezydenta Szczecina poparło **Annę Nowak** (61 lat), mimo że nie należała do tej partii. Nigdy wcześniej nie była także z nią związana⁵⁷. Bezpartyjna kandydatka jest doktorem socjologii oraz dyrektorem Instytutu Socjologii Wyższej Szkoły Humanistycznej. W latach 2002–2006 – za rządów prezydenta Szczecina Mariana Jurczyka – pełniła funkcję jego zastępcy do spraw społecznych, zdrowia, oświaty i kultury⁵⁸. Anna Nowak – po ogłoszeniu decyzji prezydium zarządu miejskiego PSL w sprawie udzielenia jej poparcia w wyborach na prezydenta Szczecina – stwierdziła: [...] *mam odpowiednie doświadczenie do zarządzania miastem. [...] Razem z PSL-em chcę realizować program dla miasta. To najbardziej stabilna partia, z najdłuższą tradycją, jestem jej sympatykiem*⁵⁹.

Kandydatka ludowców prowadziła kampanię pod hasłem *Praca i rodzina*; problemy społeczne były priorytetowym elementem jej kampanii. Program wyborczy został podzielony na trzy części: praca, rodzina i społeczeństwo, studenci. Zagadnienia gospodarcze zostały zaprezentowane w pierwszej części i zawierały ogólne założenia. Do najistotniejszych zaliczono rozwój gospodarczy miasta – pozyskiwanie inwestorów, promocję lokalnego biznesu, wsparcie dla regionalnych przedsiębiorców⁶⁰, a także kontynuację realizacji inwestycji, m.in. budowy hali widowiskowo-sportowej, nowej siedziby filharmonii, miejskich marin, przebudowę ul. Struga, autostrady poznańskiej, budowę obwodnicy śródmiejskiej⁶¹. W ramach programu inwestycyjnego Nowak przewidziała budowę stadionu piłkarskiego w miejscu o dobrej lokalizacji z uwagi na istniejące połączenia komunikacji miejskiej⁶².

Kwestie gospodarcze były przedmiotem rozmów kandydatki PSL z wyborcami oraz dziennikarzami. 21 października 2010 r., podczas konferencji prasowej, zapowiedziała, że jeżeli wygra wybory, to jednym z jej priorytetów będzie stworzenie biura handlowego Szczecina (BH), w którym byłyby zatrudnione osoby

⁵⁷ „Gazeta Wyborcza. Szczecin”, 5.08.2010.

⁵⁸ Tamże, 8.09.2010.

⁵⁹ Tamże, 5.08.2010.

⁶⁰ <http://www.psl.szczecin.pl/program-wyborczy.html> (23.11.2010).

⁶¹ Tamże.

⁶² Projekt ten miał zostać zrealizowany ze środków pozyskanych w wyniku sprzedaży terenów Morskiego Klubu Sportowego Pogoń Szczecin, a także terenu w Dąbii, który od lat był przeznaczony na budowę stadionu. „Gazeta Wyborcza. Szczecin”, 19.11.2010.

o wszechstronnych umiejętnościach⁶³. Zadaniem nowo powstałej instytucji miało być szukanie inwestorów oraz przygotowywanie dla nich ofert. Innym pomysłem kandydatki było czerpanie wzorów ze Szwecji, np. w zakresie zagospodarowania nabrzeży, oraz wzmocnienie współpracy gospodarczej i kulturalnej. Kandydatka ludowców planowała poszerzyć kompetencje rad osiedli tak, by mogły one uczestniczyć w podejmowaniu decyzji istotnych dla miejsc, które reprezentują. W jej opinii rady osiedla były marginalizowane przez urzędującego prezydenta i radnych. Kandydatka PSL stwierdziła: *Przy uchwalaniu budżetu, planowaniu remontów dróg, budowie placów zabaw i zieleńców radni i prezydent powinni uważniej niż dotąd wsłuchiwać się w opinie rad osiedli. [...] Między radnymi a radami osiedli konieczna jest ściślejsza współpraca, a członkowie osiedla powinni być ważnym partnerem w zarządzaniu miastem. Tworzą bowiem lokalne wspólnoty i najlepiej wiedzą, jakie są potrzeby na danej przestrzeni*⁶⁴.

W trakcie swojej kampanii wyborczej Anna Nowak była wspierana przez polityków należących do PSL. Minister pracy i polityki społecznej Jolanta Fedak oceniła jej program jako prospołeczny, z ambitnymi zadaniami gospodarczymi, którego realizacja mogłaby przynieść wiele korzyści Szczecinowi. Podobnego zdania był poseł na Sejm RP Eugeniusz Kłopotek, który zaznaczył, że jednym z celów kandydatki, jak również PSL, jest ścisła współpraca ze środowiskiem morskim na rzecz rozwoju portu i żeglugi⁶⁵.

Kolejną osobą ubiegającą się o Urząd Prezydenta Miasta Szczecin był niezależny kandydat **Bartłomiej Sochański** (55 lat) – adwokat, absolwent Wydziału Prawa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu⁶⁶. W latach 1983–1987 pełnił funkcję zastępcy dziekana Okręgowej Izby Radców Prawnych w Szczecinie. Od roku 1991 należał do Kongresu Liberalno-Demokratycznego. Trzy lata później związał się z Unią Wolności. W latach 1990 i 1998 został wybrany do Rady Miasta Szczecin, a w latach 1994–1998 był prezydentem miasta. Od 2001 r. bezpartyjny⁶⁷. W tymże roku został konsulem honorowym Republiki Federalnej Niemiec. Bez sukcesu ubiegał się w 2004 r. o mandat do Parlamentu Europejskiego. Obecnie prowadzi kancelarię adwokacką.

⁶³ <http://www.psl.szczecin.pl/program-wyborczy.html> (23.11.2010).

⁶⁴ Tamże.

⁶⁵ Tamże.

⁶⁶ „Gazeta Wyborcza. Szczecin”, 6.10.2010.

⁶⁷ <http://www.sochanski.eu/o-mnie.html> (11.12.2010).

W roku 2010 Bartłomiej Sochański kandydował z niezależnego obywatelskiego komitetu wyborczego „Obudźmy Szczecin!”⁶⁸. Nazwa komitetu była zarazem hasłem wyborczym niezależnego kandydata, adresowanym do wszystkich obywateli. Sochański starał się pokazać, iż o sprawach miasta decydują działacze partyjni, a nie jego mieszkańcy. Jego zdaniem partie polityczne były odpowiedzialne za sytuację gospodarczą miasta⁶⁹, a także wycofanie się z życia publicznego lokalnych elit. Należało więc obudzić szczecinian, by zagłosowali na bezpartyjnego kandydata – Bartłomieja Sochańskiego. Podkreślał on, że sukces w zarządzaniu miastem jest możliwy dzięki społecznemu porozumieniu, a nie partyjnym układom. Starał się pozyskać elektorat, przypominając zmiany, jakie zaszły w Szczecinie podczas jego prezydentury, planował odbudować *zaufanie do miejskich władz, pracując przejrzysto, unikając obietnic bez pokrycia, sprawiedliwie i rozsądnie tworząc oraz dzieląc miejski budżet, roztropnie współpracując z sąsiadami i mądrze zabiegając o pozycję Szczecina w regionie, w kraju i zagranicą. Wszystko to w oparciu o ludzi niezależnych, uczciwych i kompetentnych*⁷⁰. Na ulotkach Sochańskiego oprócz deklaracji wyborczej została zamieszczona lista jego osiągnięć z lat 1994–1998⁷¹.

Program wyborczy niezależnego kandydata składał się z jedenastu bardzo ogólnych założeń. Kwestie gospodarcze stanowiły jeden z jego elementów. Sochański m.in. obiecał sprawiedliwy budżet (mniej pieniędzy dzielonych w urzędzie, więcej w dzielnicach), pomaganie lokalnym przedsiębiorcom w rozwoju i tworzeniu nowych miejsc pracy, pozyskiwanie nowych inwestorów, zabieganie o sprawną komunikację drogową, kolejową, wodną i lotniczą Szczecina ze światem. Do priorytetowych inwestycji zaliczył budowę nowego lub przebudowę istniejącego przy ul. Twardowskiego stadionu piłkarskiego z uwagi na to, że Szczecin jest jedynym spośród dużych miast, który nie ma nowoczesnego, a zarazem bezpiecznego stadionu piłkarskiego. Za niezbędne uznał również rewitalizację kamienic oraz uruchomienie szybkiego tramwaju⁷². Krytycznie ocenił

⁶⁸ „Kurier Szczeciński”, 10.09.2010.

⁶⁹ „Głos Szczeciński”, 10.09.2010.

⁷⁰ <http://www.sochanski.eu/o-mnie.html> (11.12.2010).

⁷¹ B. Sochański do osiągnięć swojej prezydentury zaliczył m.in. rozpoczęcie budowy mostu im. Pionierów Miasta Szczecina, dokończenie budowy Trasy Zamkowej, uruchomienie procedury przekształcania prawa wieczystego użytkowania gruntu w prawo własności, powstanie idei Biura Obsługi Interesantów, utworzenie Miejskiej Biblioteki Publicznej, otwarcie Domu Pomocy Publicznej. *Ulotka wyborcza B. Sochańskiego, kandydata na prezydenta Szczecina.*

⁷² „Gazeta Wyborcza. Szczecin”, 5.11.2010.

dotychczasowe działania władz miasta w zakresie rewitalizacji kamienic w centrum Szczecina. Zaproponował opracowanie systemu rewitalizacji w formie projektu biznesowego, przy którym władze miasta współpracowałyby z prywatnymi przedsiębiorcami⁷³. Uznał także, że realizacja programu rewitalizacji wymaga czasu zdecydowanie dłuższego niż cztery lata.

W trakcie kampanii niezależny kandydat prezentował swój program, a jednocześnie starał się poznać oczekiwania mieszkańców Szczecina. Spotkania z wyborcami odbywały się w specjalnie zaadoptowanym kontenerze, który nosił nazwę „Kontener zmian dla Szczecina”⁷⁴. Innym oryginalnym elementem kampanii wyborczej Sochańskiego był przedwyborczy bieg-symbol⁷⁵, który miał obudzić Szczecin.

Zgodnie z oczekiwaniami przewodniczącego Sojuszu Lewicy Demokratycznej (SLD) Grzegorza Napieralskiego oraz zarządu miejskiego i wojewódzkiego SLD kandydatem partii na prezydenta miasta Szczecina miał być poseł na Sejm RP Bartosz Arłukowicz⁷⁶. Zgodnie z przedwyborczymi sondażami miał on duże szanse przejścia do drugiej tury wyborów prezydenckich. Był rozpoznawalnym politykiem lewicy, dzięki pracy w sejmowej komisji śledczej do spraw afery hazardowej. Arłukowicz długo odkładał podjęcie decyzji o pretendowaniu na Urząd Prezydenta Miasta Szczecin. Swoje stanowisko uzależnił od zakończenia prac sejmowej komisji śledczej, której był wiceprzewodniczącym⁷⁷. Dopiero 11 sierpnia 2010 r. ogłosił, iż w nadchodzących wyborach samorządowych nie zamierza ubiegać się o stanowisko prezydenta Szczecina: *Staram się zawsze do końca i rzetelnie realizować zadania, które przede mną postawili wyborcy. Mieszkańcy Szczecina i regionu w 2007 r. podjęli decyzję, że powinienem reprezentować Szczecin w polskim parlamencie*⁷⁸. W tej sytuacji kandydatem SLD został **Jędrzej Wijas** (33 lata) – absolwent filologii polskiej na US, pracownik Książnicy Pomorskiej, w latach 2002–2010 radny Szczecina, od 2005 r. prze-

⁷³ Tamże, 28.10.2010.

⁷⁴ Tamże, 15.10.2010.

⁷⁵ „Głos Szczeciński”, 18.10.2010.

⁷⁶ W lipcu 2010 r. działacze szczecińskiego SLD zaapelowali do B. Arłukowicza o udział w wyborach na prezydenta Szczecina. „Gazeta Wyborcza. Szczecin”, 11.08.2010.

⁷⁷ Na początku sierpnia zarząd szczecińskiego SLD wezwał B. Arłukowicza do pojęcia decyzji w sprawie kandydowania na stanowisko prezydenta Szczecina. Tamże.

⁷⁸ B. Arłukowicz podał do publicznej wiadomości, że decyzję o niekandydowaniu w wyborach samorządowych na prezydenta Szczecina podjął po konsultacjach z rodziną, kolegami z partii oraz przewodniczącym SLD G. Napieralskim. „Głos Szczeciński”, 10.09.2010.

wodniczący Klubu Radnych SLD⁷⁹. Był członkiem komisji do spraw: kultury i edukacji oraz zdrowia i opieki społecznej. Założyciel organizacji pozarządowych, m.in. Stowarzyszenia Orkiestra Jazzowa i Stowarzyszenia Zachęty Sztuki Współczesnej w Szczecinie.

Jędrzej Wijas kampanię wyborczą prowadził pod hasłem *Czas na Szczecin!* W swoim programie wyborczym przedstawił kierunki rozwoju gospodarczego miasta. W celu pozyskania nowych miejsc pracy zaproponował przywrócenie produkcji na terenach po Stoczni Szczecińskiej Nowa Sp. z o.o., poprawę warunków rozwoju firm produkcyjnych przez inwestycje infrastrukturalne (uzbrajanie terenów, lepsze połączenia drogowe, pociągowe, samolotowe) i społeczne (m.in. kształcenie kadry na potrzeby rynku pracy, rozwój żłobków i przedszkoli)⁸⁰. Innym sposobem zmniejszenia stopy bezrobocia w Szczecinie miało być stworzenie klastrów, czyli grup przedsiębiorstw działających w jednej branży⁸¹. Konkurujące dotychczas ze sobą firmy (m.in. transportowe, związane z przemysłem ciężkim) miały się razem specjalizować i wspólnie uczestniczyć w przetargach. W opinii lewicowego polityka działające grupy przedsiębiorstw dałyby możliwość powstania dziesięciu tysięcy miejsc pracy w okresie sześciu lat. Rozwój firm był możliwy również dzięki wspieraniu i promowaniu podmiotów gospodarczych odnoszących sukcesy lub mających szansę je odnieść. Program gospodarczy kandydata przewidywał powołanie pod auspicjami prezydenta miasta forum na rzecz rozwoju Szczecina, które miało reprezentować środowiska biznesu, samorządu, uczelni wyższych, szkół zawodowych. Jego zadaniem miało być prowadzenie dialogu służącego kształtowaniu spójnej polityki edukacyjnej, zgodnej z oczekiwaniami pracodawców, oraz umożliwienie współpracy środowiska akademickiego z biznesem.

W trakcie kampanii Wijas zwrócił uwagę na problemy finansowe przedsiębiorstw państwowych związanych z gospodarką morską, które od czasów powojennych miały istotny wpływ na rozwój miasta. Kandydat zapowiedział, że jako prezydent zadba o odbudowę i rozwój gospodarki morskiej, m.in. pogłębienie toru wodnego, zmniejszenie stawki za użytkowanie wieczyste w portach miej-

⁷⁹ http://www.jendrzej.wijas.net/index.php?option=com_content&view=article&id=46&I... (19.11.2010).

⁸⁰ http://szczecin.gazeta.pl/szczecin/2029020,34959,8545846.html?sms_code... (19.11.2010).

⁸¹ „Głos Szczeciński”, 3.11.2011.

skich z 3% do 0,3%⁸². Skrytykował obecne władze miasta za zbyt małe zaangażowanie przy ratowaniu upadającej Stoczni Szczecińskiej Nowa Sp. z o.o. Podobnie ocenił działania prezydenta Szczecina Piotra Krzystka w związku ze sprzedażą terenu po Szpitalu Miejskim diecezji szczecińsko-kamieńskiej. Lewicowy kandydat był przeciwny likwidacji Szpitala Wojskowego. Stwierdził: *Jeżeli zostanę prezydentem, to będę rozmawiał z MON o pozostawieniu w mieście szpitala. [...] Można z resortem negocjować na temat długów placówki, by MON wziął je na siebie. Resort nie wyklucza rozmów na temat długów, tym bardziej że szpital już długów nie generuje. Ale jeżeli będzie trzeba, miasto powinno wyłożyć środki na jego utrzymanie. To mógłby być nowy szpital miejski*⁸³.

W ramach polityki inwestycyjnej Wijas planował wprowadzenie sprawnego systemu transportowego miasta, składającego się w wielu elementach. Jednym z nich miało być uruchomienie szybkiej kolei miejskiej przez wykorzystanie obwodnicy kolejowej, łączącej części północną i prawobrzeżną Szczecina z centrum miasta. W związku z tym przewidziano budowę kolejowej obwodnicy śródmiejskiej, która docelowo miała usprawnić poruszanie się samochodem po Szczecinie⁸⁴. Realizacja tego projektu miała polegać na zmodernizowaniu linii kolejowych i wyremontowaniu nieczynnych miejskich dworców. Planowana przez kandydata SLD inwestycja była bardziej realna i tańsza niż uruchomienie linii szybkiego tramwaju, która rozwiązywała tylko problem połączenia centrum miasta z jego prawobrzeżną częścią. Obwodnica śródmiejska miała natomiast łączyć centrum miasta z dzielnicami, a także z portem lotniczym w Goleniowie. Inną inwestycją, którą przewidywał Wijas, była modernizacja istniejącego stadionu piłkarskiego. Zdaniem polityka stan budżetu miasta nie pozwalał na budowę nowego obiektu piłkarskiego.

Proponowane przez kandydata zmiany miały objąć SPP⁸⁵. Zapowiedział on jej zlikwidowanie *w tych miejscach, gdzie jest strefa zamieszkania, a zostawić tam, gdzie znajdują się urzędy, instytucje publiczne oraz dominuje funkcja usługowo-handlowa. Ta strefa będzie droższa. Taniej parkować będzie można tam, gdzie handel będzie „mieszal się” z zabudową mieszkaniową. Będę także zabie-*

⁸² J. Wijas zapowiedział, iż w kwestiach dotyczących gospodarki morskiej będzie korzystał z opinii eksperta w tej dziedzinie, europośła Bogusława Liberadzkiego. <http://wybory.wp.pl/title,Jako-prezydent-Szczecina-zadbam-o-rozwoj-gospodarki-mo...>, (25.10.2010).

⁸³ „Gazeta Wyborcza. Szczecin”, 16.12.2010.

⁸⁴ Tamże, 13.10.2010.

⁸⁵ „Kurier Szczeciński”, 20.10.2010.

gał o to, żeby kierowcy w ogóle nie płacili za pierwszych 10 minut postoju⁸⁶. Wpływy uzyskane z działalności SPP Wijas planował przeznaczyć na budowę wielopoziomowych parkingów.

Kandydatem Prawa i Sprawiedliwości w wyborach prezydenckich w Szczecinie został bezpartyjny senator **Krzysztof Zaremba** (38 lat) – politolog, absolwent US⁸⁷, w latach 1998–2001 radny w Radzie Miasta Szczecin z listy Akcji Wyborczej Solidarność, od 2000 r. członek obserwator Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie. W 2001 r. wstąpił do PO i współtworzył zachodniopomorskie struktury partii⁸⁸. W latach 2001–2006 pełnił funkcję przewodniczącego PO w regionie zachodniopomorskim. Był posłem na Sejm RP IV i V kadencji. W roku 2007 został senatorem. W kwietniu 2009 r. złożył rezygnację z członkostwa w PO jako protest przeciwko biernej polityce polskiego rządu, która doprowadziła do likwidacji polskich stoczni⁸⁹. W 2009 r. bez powodzenia ubiegał się o mandat do Parlamentu Europejskiego z listy Libertasu. W lipcu 2010 r. został członkiem klubu parlamentarnego PiS⁹⁰.

Krzysztof Zaremba prowadził swoją kampanię wyborczą pod hasłem *Zrobiję porządek w Szczecinie*, a jego program wyborczy zakładał rozwiązanie najistotniejszych problemów miasta. Jednym z nich był brak miejsc pracy, szczególnie widoczny w ostatnich miesiącach w wyniku likwidacji Stoczni Szczecińskiej Nowa Sp. z o.o. i braku rentowności Zakładów Chemicznych „Police” SA. W programie gospodarczym określono działania, jakie należało podjąć, by zmniejszyć stopę bezrobocia. Do priorytetowych zaliczono: zagospodarowanie i uzbrojenie terenów w celu pozyskania dużych inwestorów, uregulowanie statusu prawnego nieruchomości, objęcie nowym planem zagospodarowania przestrzennego całej powierzchni miasta, podjęcie współpracy z lokalnymi menedżerami, wspieranie szczecińskich przedsiębiorstw przez obniżenie podatków⁹¹. Kandydat PiS, obiecując poprawę sytuacji na rynku pracy, stwierdził: *Prezydent powinien być komiwojażerem miasta. Powinien wziąć teczkę pod pachę i udać się do zagranicznych biznesmenów, szukać inwestorów, nawiązywać kontakty*⁹².

⁸⁶ „Gazeta Wyborcza. Szczecin”, 20.10.2010.

⁸⁷ <http://www.zaremba.org.pl/page.php?d=zyciorys> (20.12.2010).

⁸⁸ „Gazeta Wyborcza. Szczecin”, 6.09.2010.

⁸⁹ Tamże, 8.10.2010.

⁹⁰ Tamże, 6.09.2010.

⁹¹ <http://www.zaremba.org.pl/page.php?d=new&n=56&t=1...> (20.12.2010).

⁹² Tamże.

Oprócz braku miejsc pracy innym problemem miasta, na który zwrócił uwagę Zaremba, był brak sprawnego węzła komunikacyjnego, który byłby przyjazny dla mieszkańców Szczecina i inwestorów⁹³. W programie gospodarczym kandydata na prezydenta miasta założono więc rozpoczęcie inwestycji drogowych (budowę obwodnicy śródmiejskiej), przebudowę autostrady poznańskiej – łącznika miasta z nowo wybudowaną drogą ekspresową S-3, budowę zachodniego obejścia Szczecina, łączącego drogę krajową 6 (węzeł Goleniów) z autostradą A-6 w okolicach Kołbaskowa⁹⁴. Inwestycje przewidziane przez kandydata dotyczyły również modernizacji kamienic w centrum miasta⁹⁵. Teren z rewitalizowanymi kamienicami miał zostać zadaszony na kształt Galerii Wiktora Emanuela (mediolańskiego pasażu handlowego). Miało to być miejsce spotkań szczecinian i turystów, które nosiłoby nazwę „dachy Paryża”. Projekt ten miał być zrealizowany ze środków pochodzących z funduszu europejskiego Jessica, po uruchomieniu śródmiejskiej obwodnicy oraz likwidacji SCR. Likwidacja spółki – w opinii senatora – była uzasadniona, gdyż wyznaczone jej zadania pokrywały się z tymi realizowanymi przez Wydział Gospodarki Nieruchomościami w Urzędzie Miasta Szczecin.

Kandydat PiS w swoim programie inwestycyjnym nie przewidywał budowy stadionu piłkarskiego z uwagi na złą sytuację finansową miasta. W trakcie kampanii skrytykował plan budowy nowego stadionu zaproponowany przez Arkadiusza Litwińskiego, mówiąc, że jest to *kielbasa wyborcza. Jedyłą realną i możliwą drogą jest modernizacja obiektu przy ul. Twardowskiego. Wszystkie inne to są obietniczki wyborcze, w połowie kadencji okaże się, że znowu nie wyszło*⁹⁶. Kandydat był również przeciwny SPP, wypowiedział się, że opłaty za korzystanie ze strefy w Szczecinie są najdroższe w Polsce⁹⁷. Zaproponował przeprowadzenie referendum w sprawie zlikwidowania lub zmniejszenia obszaru SPP.

Gospodarka morska była istotnym elementem programu wyborczego kandydata PiS, który obiecał, że jeżeli zostanie prezydentem Szczecina, to będzie się starał doprowadzić do wznowienia produkcji w stoczni. W jego opinii jedyną drogą do odbudowy przemysłu stoczniowego było reaktywowanie Stocz-

⁹³ „Gazeta Wyborcza. Szczecin”, 17.09.2010.

⁹⁴ Tamże.

⁹⁵ Dotyczyło to kamienic zlokalizowanych przy ulicach: Jagiellońskiej, Bogusława X, Rayskiego i Monte Cassino. Tamże.

⁹⁶ <http://www.zaremba.org.pl/page.php?d=news&n=53...> (20.12.2010).

⁹⁷ Tamże.

ni Szczecińskiej Porta Holding SA⁹⁸. Zadeklarował, że będzie się domagał od Agencji Rozwoju Przemysłu planu naprawczego dla Szczecińskiej Stoczni Remontowej „Gryfia” SA⁹⁹, której zagrażał stan upadłości, oraz opowiedział się za wprowadzeniem zerowej stawki VAT dla spółek portowych, co pozwoliłoby im konkurować z zagranicznymi portami¹⁰⁰.

W trakcie kampanii Krzysztof Zaremba był wspierany przez Jarosława Kaczyńskiego. Prezes partii, oceniając program wyborczy Zaremby, stwierdził: *Musi być odbudowana gospodarka morska. Cieszę się, że nasz kandydat na prezydenta ma tu własne plany. Trzeba stoczyć ciężką walkę, by port w Szczecinie był największym na Bałtyku*¹⁰¹.

Polityka gospodarcza stanowiła jeden z najważniejszych elementów w programach wyborczych przedstawionych przez kandydatów na Urząd Prezydenta Miasta Szczecin. Kandydaci zwracali uwagę na zadania, które powinny być realizowane w jej ramach. W tabeli 1 przedstawiono i porównano najważniejsze z nich.

⁹⁸ 15 listopada 2010 r. senator K. Zaremba wystąpił na konferencji prasowej razem z byłym prezesem Stoczni Szczecińskiej Porta Holding SA Krzysztofem Piotrowskim i jej wiceprezesem Andrzejem Strzebińskim. Zdaniem Zaremby oraz władz holdingu istniała podstawa prawna i finansowa, aby wznowić produkcję statków. Polityk i prezesi oświadczyli, iż reaktywacja stoczni była możliwa dzięki kapitałowi zgromadzonemu na koncie syndyka (ok. 500 mln zł), pochodzącemu ze sprzedaży jej majątku. Stocznia Szczecińska Porta Holding SA upadła 2002 r., w jej miejsce powstała Stocznia Szczecińska Nowa Sp. z o.o. Zarząd holdingu sprzedał Stocznnię Szczecińską Nowa Sp. z o.o. za symboliczną złotówkę Agencji Rozwoju Przemysłu (ARP). Zdaniem byłego prezesa holdingu K. Piotrowskiego transakcja była bezprawna. W czasie jej zawierania trwało postępowanie układowe holdingu z wierzycielami, na które nie było zgody komisarza, rady wierzycieli i walnego zgromadzenia akcjonariuszy. W opinii prezesa w trakcie postępowania nie można było niczego zbywać bez zgody władz holdingu. Syndyk Stoczni Szczecińskiej Porta Holding SA po dwóch latach od jej upadłości złożył wniosek do sądu okręgowego o uznanie transakcji za nieważną. Sąd nie podzielił racji syndyka. Władze holdingu zamierzały przygotować kolejny wniosek o otwarcie postępowania układowego w upadłości. „Głos Szczeciński”, 16.11 i 29.12.2010; „Gazeta Wyborcza. Szczecin”, 16.11.2010.

⁹⁹ <http://www.zaremba.org.pl/page.php?d=news&n=61...> (20.12.2010).

¹⁰⁰ Tamże.

¹⁰¹ „Kurier Szczeciński”, 25.10.2010.

Tabela 1

Polityka gospodarcza w programach wyborczych kandydatów na Urząd Prezydenta Miasta Szczecin w 2010 r.

Kandydaci	Założenia polityki gospodarczej					
	rozwój gospodarczy miasta	infrastruktura drogowa	rewitalizacja budynków mieszkalnych	budowa obiektów sportowo-kulturalnych	gospodarka morska	
Małgorzata Jacyna-Witt	2 – tworzenie miejsc pracy w produkcji, usługach, turystyce – ochrona i wsparcie lokalnych przedsiębiorców	3 – dokończenie budowy obwodnicy śródmiejskiej – rozwój infrastruktury drogowej – budowa kolei miejskiej – ograniczenie do minimum SPP	4 – likwidacja SCR – remont kamienic w centrum miasta	5 – budowa: centrum konferencyjno-wystawienniczego, portu jachtowego, przystani wodnych, nowego stadionu piłkarskiego	6 – wydzierżawienie terenów stoczniowych i portu firmom zajmującym się m.in. logistyką, przeladunkiem	
Piotr Krzystek	– stworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości lokalnej – pozyskanie polskich i zagranicznych inwestorów – współpraca z COiE oraz PA Iłiz	– usunięcie ruchu tranzytowego z miasta – rozwój infrastruktury drogowej – powstanie nowych linii autobusowych – przebudowa pl. Tobruckiego	– remont kamienic w centrum miasta	– modernizacja kąpieliska Arkonka i stadionu piłkarskiego – dokończenie budowy: hali widowiskowo-sportowej, aquaparku, filharmonii	– współpraca z Malmö, Ystad w celu stworzenia w Szczecinie największego portu na polskim wybrzeżu	
Arkadiusz Litwiński	– tworzenie miejsc pracy – powołanie ARM, BOB – pozyskanie inwestorów	– zwiększenie udziału transportu zbiorowego w przewozach miejskich – uruchomienie szybkiej kolei miejskiej – budowa zachodniej obwodnicy Szczecina wraz z przeprawą przez Odrę, obwodnicę śródmiejskiej, dworca autobusowego – rozbudowa sieci komunikacji tramwajowej – rozwój infrastruktury drogowej	– remont kamienic w centrum miasta	– budowa nowego stadionu piłkarskiego	– likwidacja odpadów cynkowych w porcie w Szczecinie – pogłębienie toru wodnego Szczecin–Swinoujście – współpraca z przedsiębiorstwami – obniżenie stawki z tytułu wieczystego użytkowania na terenach portowych	

1	2	3	4	5	6
Anna Nowak	<ul style="list-style-type: none"> - tworzenie miejsc pracy - pozyskiwanie inwestorów - promocja lokalnego biznesu - wspieranie przedsiębiorców - powołanie BH 	<ul style="list-style-type: none"> - kontynuacja rozpozczętych inwestycji, m.in. obwodnicy śródmiejskiej 	brak	<ul style="list-style-type: none"> - dokonczenie budowy: hali widowiskowo-sportowej, siedziby filharmonii, marin miejskich - budowa nowego stadionu 	<ul style="list-style-type: none"> - rozwój współpracy polsko-szwedzkiej
Bartłomiej Sochański	<ul style="list-style-type: none"> - ochrona i wsparcie lokalnych przedsiębiorców - pozyskiwanie inwestorów - sprawiedliwy budżet 	<ul style="list-style-type: none"> - rozwój infrastruktury drogowej - sprawna komunikacja kolejowa, lotnicza, wodna 	<ul style="list-style-type: none"> - remont kamienic w centrum miasta 	<ul style="list-style-type: none"> - budowa nowego stadionu piłkarskiego lub przebudowa istniejącego stadionu piłkarskiego 	brak
Jędrzej Wijas	<ul style="list-style-type: none"> - tworzenie miejsc pracy - poprawa warunków rozwoju firm - kształcenie kadry na potrzeby rynku pracy - stworzenie klastrów - powołanie forum na rzecz rozwoju Szczecina 	<ul style="list-style-type: none"> - uruchomienie szybkiej kolei miejskiej - budowa kolejowej obwodnicy śródmiejskiej 	<ul style="list-style-type: none"> - remont kamienic w centrum miasta 	<ul style="list-style-type: none"> - modernizacja istniejącego stadionu piłkarskiego 	<ul style="list-style-type: none"> - zagospodarowanie terenów postoczniowych - pogłębienie toru wodnego Szczecin-Świnoujście
Krzysztof Zaremba	<ul style="list-style-type: none"> - tworzenie miejsc pracy - pozyskiwanie inwestorów - wspieranie regionalnych przedsiębiorców - współpraca z lokalnymi menedżerami 	<ul style="list-style-type: none"> - kontynuowanie budowy obwodnicy śródmiejskiej miasta - przebudowa autostrady poznańskiej 	<ul style="list-style-type: none"> - remont kamienic w centrum miasta - realizacja projektu „dachy Paryża” - likwidacja SCR 	<ul style="list-style-type: none"> - modernizacja istniejącego stadionu piłkarskiego 	<ul style="list-style-type: none"> - reaktywacja Stoczni Szczecińskiej Porta Holding SA

Źródło: opracowanie własne na podstawie:

- [http://www.jacyna-witt.pl/index.php?m=13&lg=1... \(5.01.2011\);](http://www.jacyna-witt.pl/index.php?m=13&lg=1... (5.01.2011);)
[http://www.krzystek.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=359&Itemid... \(11.01.2011\);](http://www.krzystek.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=359&Itemid... (11.01.2011);)
[http://www.litwinski.com.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=2&I... \(17.01.2011\);](http://www.litwinski.com.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=2&I... (17.01.2011);)
[http://www.psl.szczecin.pl/program-wyborczy.html \(23.11.2010\);](http://www.psl.szczecin.pl/program-wyborczy.html (23.11.2010);)
[http://www.sochnski.eu/program.html... \(17.02.2011\);](http://www.sochnski.eu/program.html... (17.02.2011);)
[http://www.jendrzey.wijas.net/index.php?option=com_content&view=article&id=46&I... \(19.11.2010\);](http://www.jendrzey.wijas.net/index.php?option=com_content&view=article&id=46&I... (19.11.2010);)
[http://www.zaremba.org.pl/page.php?d=news&n=61 \(20.02.2011\).](http://www.zaremba.org.pl/page.php?d=news&n=61 (20.02.2011).)

Sondaże przeprowadzone m.in. przez Pentor oraz PBS DGA dla „Gazety Wyborczej” wskazywały, iż największe szanse na zwycięstwo w wyborach na prezydenta Szczecina mieli Piotr Krzystek i Arkadiusz Litwiński. Do drugiej połowy listopada kandydat PO był liderem sondaży, z poparciem 22% głosów¹⁰². W tym samym czasie na niezależnego kandydata chciało głosować 12% osób deklarujących udział w wyborach¹⁰³. Dwa tygodnie przed pierwszą turą wyborów nastąpiła zmiana preferencji. Krzystek mógł liczyć na 19% głosów, a kandydat PO – na 15% głosów poparcia¹⁰⁴. W ostatnim sondażu przed drugą turą wyborów na Krzystka chciało zagłosować 49% wyborców, a na Litwińskiego – 38%.

21 listopada 2010 r. w wyborach na prezydenta Szczecina liczba uprawnionych do głosowania wyniosła 318 488. Frekwencja wyborcza – 37,47%¹⁰⁵. Liczbę uzyskanych głosów przedstawiono w tabeli 2.

Dwa tygodnie później odbyła się druga tura wyborów. W głosowaniu wzięło udział 82 242 osób, oddano 81 174 głosów ważnych. Frekwencja wyborcza wyniosła 25,83%. Piotr Krzystek uzyskał 49 857 głosów (61,42%), a Arkadiusz Litwiński – 31 317 głosów (38,58%).

Tabela 2

Wyniki pierwszej tury wyborów na Urząd Prezydenta Miasta Szczecin 21 listopada 2010 r.

Lp.	Imię i nazwisko	Liczba głosów	Procent głosów
1.	Małgorzata Jacyna-Witt	13 305	11,28
2.	Piotr Krzystek	31 321	26,55
3.	Arkadiusz Litwiński	25 066	21,25
4.	Anna Nowak	2 113	1,79
5.	Bartłomiej Sochański	13 740	11,65
6.	Jędrzej Wijas	11 307	9,59
7.	Krzysztof Zaremba	21 096	17,89

Źródło: http://bip.um.szczecin.pl/UMSzczecinBIP/charter_50576.asp... (15.12.2010).

¹⁰² „Gazeta Wyborcza. Szczecin”, 26.10 i 17.11.2010.

¹⁰³ Tamże.

¹⁰⁴ Tamże.

¹⁰⁵ <http://prezydent2010.pkw.gov.pl/PZT1/PL/WYN/W/index.htm> (9.08.2010).

Programy gospodarcze kandydatów na prezydenta Szczecina ukazywały priorytetowe potrzeby miasta. Ich realizacja miała się przyczynić do jego rozwoju, a tym samym do zmiany wizerunku Szczecina na tle innych miast w Polsce. Założenia programowe kandydatów dotyczyły przede wszystkim rozwoju gospodarczego miasta, infrastruktury drogowej, rewitalizacji budynków mieszkalnych, budowy obiektów sportowo-kulturalnych oraz gospodarki morskiej. Oprócz Piotra Krzystka wszyscy kandydaci obiecali wyborcom zaangażowanie w tworzeniu nowych miejsc pracy, wskazując brak działań ze strony urzędującego prezydenta na rzecz zmniejszenia stopy bezrobocia. W programie wyborczym Krzystka priorytetowym założeniem było pozyskanie inwestorów w celu rozwoju gospodarczego miasta. Kwestie te były również przedmiotem założeń programowych innych pretendentów do Urzędu Prezydenta Miasta Szczecin. Inwestycje proponowane przez Krzystka stanowiły kontynuację programu, który był realizowany w trakcie jego prezydentury. W programie Anny Nowak zakładano wdrażanie projektów inwestycyjnych, które zostały już zapoczątkowane i wymagały dokończenia. Kandydatka niezależna Małgorzata Jacyna-Witt planowała z kolei budowę nowych obiektów, które miały podkreślić morski charakter miasta. W programach pozostałych kandydatów nie było postulatów dotyczących budowy obiektów sportowo-kulturalnych. Wyjątkiem był stadion piłkarski, który został włączony do założeń programów inwestycyjnych wszystkich kandydatów. Pretendenci do Urzędu Prezydenta Miasta Szczecin byli jednak podzieleni, jeśli chodzi o sposób realizacji tego projektu. Część opowiadała się za budową nowego stadionu, inni uważali, że ze względu na ograniczony budżet miasta należy zmodernizować stary obiekt sportowy.

Brak podziałów między kandydatami był widoczny w kwestii rewitalizacji kamienic w śródmieściu Szczecina. Kandydat PiS planował zrealizować projekt „dachy Paryża”. Zdeklarował on również odbudowę przemysłu stoczniowego przez reaktywację Stoczni Szczecińskiej Porta Holding SA. W programach wyborczych innych kandydatów nie było takich obietnic. Zaremba chciał pozyskać elektorat, pokazując, że jego program różni się od tych, które zaproponowali pozostali kandydaci. Krzystek, chcąc umocnić swoją pozycję, akcentował zrealizowane przez siebie w trakcie kadencji inwestycje, które zmieniły wizerunek miasta. Przedstawione przez kandydata założenia programowe w zakresie polityki gospodarczej stanowiły kontynuację jego dotychczasowych działań.

Postulaty wyborcze kandydata PO nie odróżniały się od innych propozycji. Większość założeń programu gospodarczego Litwińskiego było zbieżnych z ofertą przedstawioną przez Krzystka. Była to jedna z wielu przyczyn, które wpłynęły na wynik wyborów.

**THE ECONOMIC POLICIES OF CANDIDATES
RUNNING FOR THE OFFICE OF THE MAYOR OF SZCZECIN IN 2010**

SUMMARY

The paper presents differences and similarities of the economic programmes presented by candidates running for the office of the Mayor of Szczecin in 2010. The study tries to answer the question which principles of the candidates' economic policies were important and whether or not the principles could have increased the number of their voters.

The economic programmes of the candidates running for the office of the mayor of Szczecin presented the city's priorities and needs. The implementation of the programmes was supposed to be instrumental for the city's development and therefore was supposed to change the image of Szczecin in comparison with other Polish towns. The candidates' electoral programmes mostly concerned the economic development of the city, improving its road infrastructure, revitalising apartment blocks, building sports and cultural centres and sea economy. Piotr Krzystek, the incumbent mayor of Szczecin, was a candidate with a very realistic chance of winning. The electoral programme presented by the candidate and particularly its economic part was a continuation of his current policies. The most important elements of Piotr Krzystek's economic programme were similar or close to those presented by his main rival, Arkadiusz Litwiński. This has greatly affected the final outcome of the election.

Translated by Marek Stelmaszczyk